

**Тести за модельною навчальною програмою
«Зарубіжна література. 5-6 класи»
для закладів загальної середньої освіти
(автор Волощук Є.В.)**

Козубенко Т.В., учитель зарубіжної літератури Смілянської спеціалізованої школи
I-III ступенів №12 Смілянської міської ради Черкаської області
6 клас
Зарубіжна література

**«Злети людської фантазії у міфах народів світу»
I варіант**

Початковий та середній рівні

1. Прочитай текст.

У Львові функціонує Дім Франка – відомого письменника та казкаря. Це особливе місце, де затишно й весело. Музей налічує багато мистецьких шедеврів, документів епохи, особистих речей Франка і його родини. У саду волонтерами створено навіть галявину Лиса Микити – героя його найвідомішої казки.

Пригадай відмінності між казкою та міфом, визнач ознаку, яка характеризує саме міф.

А Сприймається як істина, у яку беззастережно вірили.

Б Містить повчання в розважальній формі.

В Розповідає про казкову давнину («давним-давно»).

Г Характеризується втратою віри слухачів у реальність того, про що розповідає.

2. Прочитай текст.

Давньогрецька міфологія була основою розвитку однієї з найдавніших цивілізацій світу – Стародавньої Греції. На сучасній території Еллади розташована величезна кількість археологічних музеїв, кожне місто приймає близько 17 мільйонів туристів щорічно. Такий інтерес викликають культурні пам'ятки, що тісно пов'язані з давньогрецькою міфологією, яка сприяла еволюції сучасного суспільства, підштовхнула людей до необхідності інтелектуального розвитку, до появи багатьох наук, зокрема логіки, математики, риторики тощо. Отже, міфологія – фундамент розвитку будь-якої країни.

Пригадай визначення міфології.

А Сукупність міфів певної культури.

Б Жанр літератури.

В Рід літератури.

Г Наука про міфологічні ознаки.

3. Прочитай текст.

Ліра – струнний щипковий інструмент округлої чи чотирикутної форми, який був популярним і в давнину, і сьогодні. Так, юний львів'янин Гордій Старух поєднав два своїх найбільших захоплення – скульптуру та музику. Понад 10 років він продовжує справу лірництва та займається виготовленням музичних інструментів. Сьогодні ліри львівського майстра купують колекціонери з усього світу. А західних шанувальників він покорив тим, що поєднав українську та французьку ліру в одному інструменті.

Пригадай, хто з героїв давньогрецьких міфів грав на лірі.

- А Прометей
- Б Дедал
- В Зевс
- Г Орфей

4. Прочитай текст.

Починаючи з появи перших повітряних зміїв та закінчуючи польотами на реактивних літаках, людина завжди мріяла підкорити повітря та відчувати себе вільною, наче птах. З 1930-го та ще 50 років поспіль парашутисти випробовували різні типи крил – дерев'яні, полотняні та навіть металеві. Недосконалі, незграбні крила ускладнювали відкриття парашута,

що часто призводило до трагедії. У 1980-х рр. німець Крістоф Арнс удосконалив костюм перетинчастими поверхнями, що зменшувало швидкість падіння та стабілізувало політ. У давньогрецькому міфі «Про Дедала та Ікара» розповідається історія невдалої спроби підкорити небо батьком та сином. **Поміркуй і укажи, чому їхній політ завершився трагедією.**

- А Розмах крил був замалим для дальнього польоту.
- Б Розгнівили Зевса, який громом та блискавицею спалив пір'я на крилах.
- В Підлетіли занадто близько до сонця і віск розтопився.
- Г Пір'я намокло від морських хвиль.

5. Прочитай текст.

Геральдика – спеціальна історична дисципліна, що вивчає герби та емблеми, які належать особам, родам чи спільнотам. Цей термін тісно пов'язаний з поняттям «генеалогія» (ви знайомі з ним з уроків історії). У геральдиці часів римського

імператора Максиміана гідру зображували у вигляді дракона, який символізував зло, заздрість, війни та розбрат. Давньогрецька міфологія розповідає про битву Геракла з Лернейською гідрою, запеклим ворогом, що спустошує землі місцевих жителів.

Продовж думку: «Боротьба з нею була небезпечною, тому що...»

А мала величезний гострий хвіст.

Б луска на тілі захищала від стріл.

В одна з голів була безсмертною.

Г поглядом перетворювала всіх на камінь.

6. Прочитай текст.

Міф про Нарциса – це історія про покарання Афродітою, богинею кохання, тих, хто відкидає її дари, повстає проти її влади. Головний герой загинув через самозакоханість та егоїзм.

Яке з наведених нижче українських народних прислів'їв може слугувати головною думкою твору?

А «З красивого лица води не пити»

Б «Кого поважають, того і шанують»

В «Честь дорожча за життя»

Г «Треба нахилитися, щоб з криниці води напиться»

Достатній рівень

7. Уважно прочитай текст і виконай до нього завдання.

Фрідріх Вільгельм Йозеф фон Шеллінг – німецький філософ, який першим змістовно вивчав міфи світу. На основі його досліджень учені розподілили міфи на тематичні групи.

Увідповідни групи міфів з їх характеристиками.

<i>Група міфів</i>		<i>Характеристики</i>	
1	міфи про кінець світу	А	Тлумачать рух календарного часу.
2	міфи про богів	Б	Оповідать про походження, властивості, рух Сонця, Місяця та зірок.
3	календарні міфи	В	Оповідать про загибель та відродження Космосу.
4	міфи про небесні тіла	Г	Оповідать про богів, демонів та їхні стосунки.

8. Прочитай текст.

Популярність прийшла за один день. Так можна сказати про чернігівського екскурсовода Ервіна Мідена. Відео з фрагментами його екскурсії облетіло інтернет

і вже набрало понад мільйон переглядів. Тепер хлопця запрошують на ефіри центральних телеканалів. Утім, на екранах телеканалів Ервін Міден почав з'являтися ще з 5 років. До речі, саме знімальна група й наштотувала хлопчика на те, аби надалі екскурсії стали невід'ємною складовою його життя.

Уяви себе екскурсоводом у віртуальному музеї давньогрецької міфології, де герої та їхні атрибути розміщено помилково. Установи відповідність між героєм та його атрибутом.

<i>Герой</i>		<i>Атрибут</i>	
1	Геракл	А	Очеретина з вогнем
2	Прометей	Б	Ліра
3	Орфей	В	Віск та пір'я
4	Ікар	Г	Левина шкура

Високий рівень

9. Прочитай уривок міфу «Лернейська гідра».

Своїм хвостом гідра обвилася навколо ніг Геракла й силкувалася звалити його. Як непохитна скеля, стояв герой і помахами своєї важкої палиці одну за одною збивав голови гідри.

Пригадай, який художній засіб використано в цьому уривку.

Відповідь запиши з малої літери у називному відмінку однини, кількість клітинок відповідає кількості букв у правильній відповіді.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. Прочитай текст і за змістом продовж останнє речення.

Після визволення Прометея на його руці залишилося одне кільце з пут, у якому застряг камінчик зі скелі. На згадку про подвиг титана люди носять металеві каблучки та перстні з коштовними камінцями, а про мужніх, волелюбних людей, що віддають своє життя на благо народів, кажуть: **«У них палає іскра незгасного Прометєєвого ...».**

Відповідь запиши з малої літери у відповідній граматичній формі, кількість клітинок відповідає кількості букв у правильній відповіді.

--	--	--	--	--

11. Напиши висловлення.

власне

Поміркуй, хто може носити це величне звання, та напиши власне висловлення на тему «Кого з наших сучасників можна вважати Прометеями» (5-6 речень).

Відповіді

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	А	Г	В	В	А	1-В 2-Г 3-А 4-Б	1-Г 2-А 3-Б 4-В	гіпербола	вогню

Використані джерела

1. Гордій Старух. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Прислів'я та приказки про сміливість, відвагу і страх. URL: <http://vidpoviday.com/prislivya-ta-prikazki-pro-smilivist-vidvagu-i-straxu>
3. Скайдайвінг. URL: <https://mixsport.pro/ua/blog/skajdajving-cto-eto-napravlenia-kto-zanimaetsa>

II варіант

Початковий та середній рівні

1. Прочитай текст.

Відома казкова трилогія Всеволода Нестайка під загальною назвою «В Країні Сонячних Зайчиків» складалася впродовж чотирьох десятиліть. Продовжувати писати цей твір казкаря спонукали зустрічі з читачами. На одній із таких зустрічей одна з дівчаток сказала, що ображена на письменника, адже в його творах головні герої, окрім Космо-Натки, – хлопці. Школярка й попросила написати про пригоди дівчинки в якійсь казковій країні. Після цієї історії Всеволод Нестайко створив казкову повість «В Країні Місячних Зайчиків», де головною героїнею стала дівчинка Ганнуса, або просто Нуса.

Пригадай відмінності між казкою та міфом, визнач ознаку, яка характеризує саме міф.

А Розповідає про казкову давнину («давим-давно»).

Б Містить повчання в розважальній формі.

В Сприймається як істина, у яку беззастережно вірили.

Г Характеризується втратою віри слухачів у реальність того, про що розповідає.

2. Прочитай текст.

Фікшн (англ. fiction – вигадка, фікція) – популярна в англomовних країнах категорія творів різних видів мистецтва, зокрема літератури, кіно, театру та інших,

загальною властивістю яких є те, що вони мають у своїй основі вигадану, а не фактичну історію. Такий твір має дещо спільне з міфом – це вигадка, проте походження міфів має зовсім інше підґрунтя.

Пригадай визначення міфу.

А Відображення уявлень людей про правила поведінки.

Б Розважальна та повчальна література.

В Відображення уявлення давніх людей про світ.

Г Твори, в основі яких зображено протистояння добра і зла.

3. Прочитай текст.

Ліра – струнний щипковий інструмент округлої чи чотирикутної форми, який був популярним і в давнину, і сьогодні. Найстарішій лірі, що збереглася на європейському континенті, близько 2,5 тисячоліть. Вона була знайдена в Шотландії у 2010 році. Старовинні ліри сьогодні можна побачити в Ашмолівському музеї мистецтва і археології в Оксфорді (Англія), Археологічному музеї в Іракліоні (Греція), музеї Рокфеллера в Єрусалимі (Ізраїль), а також в історичних музеях Лондона (Англія), Пенсильванії (США) і Багдада (Ірак).

Пригадай, хто з героїв давньогрецьких міфів грав на лірі.

А Орфей

Б Ікар

В Геракл

Г Прометей

4. Прочитай текст.

Скайдайвінг – один із видів парашутного спорту у формі вільного падіння, яке триває з моменту стрибка з літака до розкриття парашута. Під час польоту скайдайвери виконують ще й різні акробатичні вправи і трюки. Головне завдання – розкрити купол парашута на мінімальній відстані від землі. Перші спроби польоту людини описано в давньогрецькому міфі «Про Дедала та Ікара».

Поміркуй і укажи, чому політ Ікара завершився трагедією.

А Розгнівили Зевса, який громом та блискавицею спалив пір'я на крилах.

Б Підлетіли занадто близько до сонця і віск розтопився.

В Пір'я намокло від морських хвиль.

Г Розмах крил був замалим для дальнього польоту.

5. Прочитай текст.

Час від часу в дикій природі чи в неволі народжуються тварини з двома і навіть трьома головами. У 2013 році в Мексиканській затоці виявили двоголовий ембріон бичачої акули. Наступного року в Туреччині на пляж викинуло двоголового дельфіна. Обидва випадки були прикладами сіамських близнюків. Цілком можливо, що такі патології могли надихати й стародавніх творців міфів на появу дивовижних персонажів. Наприклад, Геракл, здійснюючи свій третій подвиг, боровся з багатоголовою гідрою.

Пригадай, хто допоміг герою здолати Лернейську гідру.

А Племінник Іолай

Б Вісник богів Гермес

В Еврісфей, цар міста Мікени

Г Афінa, богиня справедливої війни

6. Прочитай текст.

Очерет – болотяна рослина, яку використовують і в декоруванні, і як будівельний матеріал (стіни та покрівлі). А українську школярку Вікторію Панченко за незвичайне використання очерету міжнародні науковці офіційно визнали генієм. Дівчина пропонує спеціальні плавучі конструкції понтонного типу розмістити у воді – таке біоплато здатне видаляти забруднювальні речовини та допоможе очистити річки природними способами без механічного втручання в екосистему. Один з героїв давньогрецьких міфів теж скористався очеретом, хоча трохи іншим способом.

Поміркуй і укажи, хто і як використав очерет.

А Геракл підстелив його під час двобою з гідрою.

Б Орфей вирізьбив з нього флейту.

В Прометей сховав у ньому іскру вогню.

Г Ікар заплутався в очереті, коли впав у воду.

Достатній рівень

7. Прочитай текст.

Фрідріх Вільгельм Йозеф фон Шеллінг – німецький філософ, який був першим, хто змістовно вивчав міфи світу. На основі його досліджень учені розподілили міфи на тематичні групи.

У відповідні групи міфів з їх характеристиками.

Група міфів		Характеристики	
1	міфи про будову світу	А	Тлумачать рух календарного часу.

2	міфи про тварин	Б	Пояснюють, як з'явилися світло й темрява, земля й небо, вода й вогонь.
3	календарні міфи	В	Висвітлюють життя знаменитих героїв.
4	міфи про героїв	Г	Відбивають уявлення про окремих тварин як про засновників і священних покровителів певних людських племен.

8. Прочитай текст.

Характерною особливістю казок є боротьба добра і зла, причому добро зазвичай перемагає. А народне прислів'я повчає: «Буде добре, як мине зле». Протистояти злу потрібно до останнього, не покладаючи рук, хоробро та терпляче, як герої давньогрецької міфології.

Установи відповідність між персонажем міфу й злом, якому він протистояв.

Персонаж		Образ зла	
1	Геракл	А	Зевс
2	Прометей	Б	Лернейська гідра
3	Орфей	В	Афіняни
4	Ікар	Г	Аїд

Високий рівень

9. Прочитай тест.

Доленосний вчинок Прометея став початком розвитку людської цивілізації. Неперевершена відвага, благородне серце героя змусили поступитись навіть громовладного Зевса.

Укажи, який художній засіб виразності тесту використано в уривку.

Відповідь запиши з малої літери в називному відмінку однини, кількість клітинок відповідає кількості букв у правильній відповіді.

--	--	--	--	--	--

10. Прочитай текст.

Образ Прометея – приклад самопожертви заради цілого людства. Сучасний світ не позбавлений добрих людей і має своїх Прометеїв. Це науковці та винахідники, завдяки яким людина освоїла космос, створила смартфони, винайшла інтернет, вакцини для боротьби з інфекційними захворюваннями. Проте є ще герої, які щоденно звершують подвиг заради життя і здоров'я всієї планети.

Які з висловів найкраще характеризують сучасних українських Прометеїв?

А Герой – це людина, яка знає, що є блага, дорожчі за життя; людина, яка присвятила своє життя служінню ... багатьом (Готхольд Ефраїм Лессінг).

Б Усі дороги ведуть до людей (Антуан де Сент-Екзюпері «Маленький принц»).

В Ми не маємо права споживати щастя, не роблячи його (Джордж Бернард Шоу).

Г Частина нинішньої молоді, як і герої Крут, здатна на самопожертву заради України (В.Василенко).

Д Героєм упадеш – піднімуть...

Е Для рідної Вітчизни не шкода й життя.

11. Поміркуй і напиши власне висловлення на тему «Кого з наших сучасників можна вважати Прометеями» (5-6 речень). Обґрунтуй, хто ще може мати це величне звання.

Відповіді

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	В	А	Б	А	В	1-Б 2-Г 3-А 4-В	1-Б 2-А 3-Г 4-В	епітет	А, Г, Д

Використані джерела

1. Ліра – музичний інструмент. URL:

<https://muzline.ua/uk/statti-ta-oglyadi/lira-ta-ii-pohodzhennya/>

2. Прислів'я та приказки про сміливість, відвагу і страх. URL:

<http://vidpoviday.com/prislivya-ta-prikazki-pro-smilivist-vidvagu-i-straxu>